

Roerdompstraat 10, 1171 HC Badhoevedorp

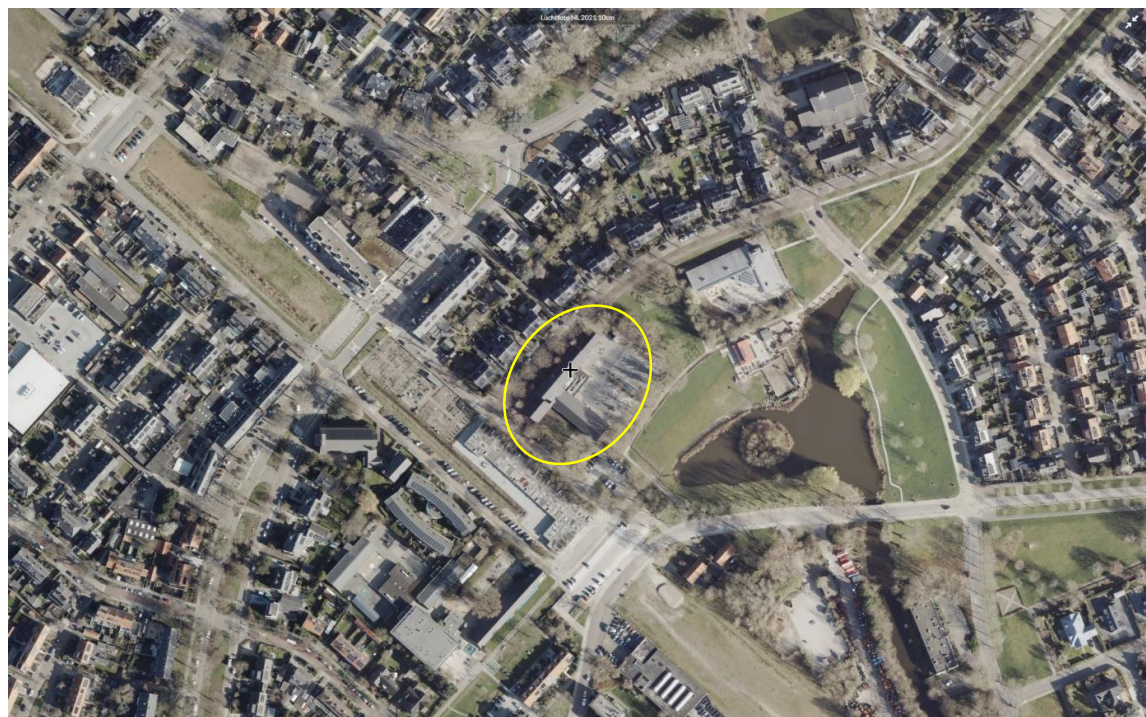
Objectgegevens

provincie:	Noord-Holland
gemeente:	Haarlemmermeer
plaatselijke aanduiding:	Roerdompstraat 10, 1171 HC Badhoevedorp
kadastrale aanduiding:	gemeente: Haarlemmermeer sectie: H nummer: 4565
architect:	onbekend
bouwjaar:	1940
oorspronkelijke functie:	Openbare Lagere School
huidige functies:	Basisschool

Roerdompstraat 10, 1171 HC Badhoevedorp

Kadastrale kaart en situatie

Inleiding

De Burgemeester Amersfoordtschool is als Openbare Lagere School onder de naam School 10 in 1940 gebouwd. In 1948 werd deze naam gewijzigd naar Burgemeester Amersfoordtschool. Het schoolgebouw bevindt zich in de Vogelbuurt ten noorden van de N232 Schipholweg die de zuidelijk grens van Badhoevedorp vormt. De Vogelbuurt is een uitbreidingswijk uit de jaren dertig en ontworpen in de tuindorpedachte. Het stedenbouwkundig plan is ontworpen door Wieger Bruin (1893-1971). Bruin werd opgeleid tot kunstschilder aan de Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag en werkte bij diverse architecten, onder wie Jan Gratama. In 1923 begon Bruin als zelfstandig architect. Hij ontwikkelde zich van traditioneel architect tot stedenbouwkundige en was als zodanig verantwoordelijk voor uitbreidings- en wederopbouwplannen in onder andere Alkmaar, Haarlemmermeer, Den Helder, Oldenzaal en Uithoorn. Bruin ontwierp in opdracht van de gemeente een uitbreidingsplan voor Badhoevedorp waarin het tuindorp-idee was uitgewerkt. Dit tuindorp met de Burgemeester Amersfoordtlaan en de Pa Verkuylaan als belangrijkste ontsluitingswegen, heeft alles in zich

Roerdompstraat 10, 1171 HC Badhoevedorp

van die tijdgeest: lommerrijke bomenlanen, ruime plantsoenen, veel water, een groene opzet en ruime kavels. Het ontbreken van stedelijk vertier zoals kroegen, en de sterke nadruk op de gezinswoning als kern van het leven moesten bijdragen aan de vorming van een fatsoenlijk, burgerlijk karakter. Na de Tweede Wereldoorlog zette de groei van Badhoevedorp door. In de jaren zestig vond een westelijke en een oostelijke uitbreiding van Badhoevedorp plaats. De Ringvaart is nu de enige scheidslijn tussen Badhoevedorp en Amsterdam.

De Vogelbuurt is grotendeels in de jaren dertig bebouwd en op hoofdlijnen nog in tact. De school vormt een voor de wijk belangrijk stedenbouwkundig element, gelegen op een kruising van wegen, ruim opgezet met een speelplaats en bijbehorende schooltuin en de markante schoorsteen die boven de overige bebouwing uittorent. Het ontwerp komt voort uit de begin twintigste-eeuwse vernieuwende gedachte dat opvoeding en esthetiek met elkaar verweven moesten zijn en scholen daarom ook architectonisch moesten afwijken van de voor die tijd gebouwde kazerneachtige leerfabrieken. Het alzijdige gebouw bestaat uit twee vleugels die samen een L-vormige plattegrond vormen. In 1950 is het gebouw aan de rechterzijde uitgebreid met een extra vleugel waardoor een T-vormige plattegrond is ontstaan. Het schoolgebouw is een typische gangschool waarbij de lokalen op het zuidwesten en zuidoosten zijn gericht en de gang op het noorden. De gangschool was het symbool van vooruitgang en had zich in de periode 1900-1950 tot standaard verheven, de plaats voor een ordelijk en gefaseerd onderwijs in een hygiënische omgeving. Architecten wisten in deze periode de kenmerken van het type tot architectuur te verheffen: de ligging van de leslokalen werd in de gevel herkenbaar aan raamgroepen, de ingangen met trappenhuizen gingen domineren, het gymnastieklokaal werd herkenbaar als zelfstandig element en de dakvorm ging een nadrukkelijke rol in het beeld van het gebouw vervullen.

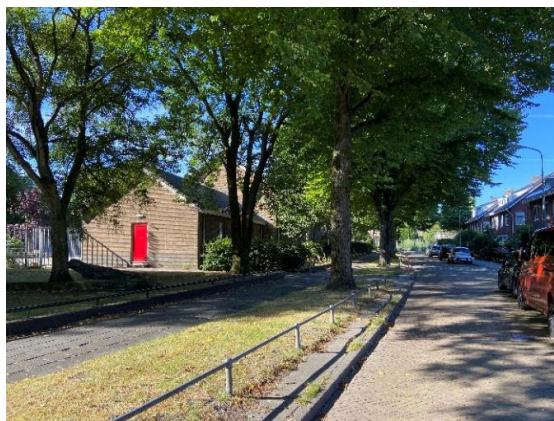
4 – Luchtfoto, datum 1948. Op de voorgrond is de Kromme Tugt zichtbaar met rechts onderin de Burgemeester Amersfoortschool op de hoek van de Roerdompstraat en de Arendstraat. De uitbreiding aan de rechterzijde is nog niet aanwezig en de plattegrond is nog L-vormig. De woningen aan de Groenezoom, Gaaistraat, Parkiestraat moeten nog gebouwd worden. De Burgemeester Amersfoordtlaan slingert zich een weg naar de ringvaart boven in beeld. Rechtsonder in beeld ligt het Vierhuizenmeertje.

Beschrijving situatie en directe omgeving

De Burgemeester Amersfoordtschool is gelegen in Badhoevedorp, dat weer gelegen is in het noorden van de Haarlemmermeerpolder. Nadat in 1840 werd begonnen met het graven van de ringvaart en het opwerpen van de ringdijk viel het 'Grote Haarlemmermeer' in 1852 droog. De inrichting van de droogmakerij was sober en volledig gericht op agrarische productie. De ontwikkeling ervan vond plaats vanaf de ringvaart, waar aan de binnenzijde aan de ringdijk dorpen ontstonden zoals Badhoevedorp, Zwanenburg en Abbenes.

Roerdompstraat 10, 1171 HC Badhoevedorp

De Burgemeester Amersfoordtschool is gelegen in de Vogelbuurt en gesitueerd tussen de Roerdompstraat (noord), de Groenezoom (oost), het Vierbuizenmeertje en de Rijstvogelstraat (zuid) en de Arendstraat (west). Het complex staat op de kruising van de Roerdompstraat met de Arendstraat en vormt daarmee een stedenbouwkundig accent. Het complex wordt grotendeels omsloten door groen en water. Aan de voorzijde (noorden) wordt het perceel door middel van een laag gemetseld tuinmuurtje afgescheiden van de openbare straat die lommerrijk is vormgegeven met laanbomen. Aan de linkerzijde (oosten) wordt het perceel omsloten door bomen en struweel waarachter zich een openbaar groen met een speelveldje bevindt. Daar weer achter staat de Oranje Nassau school. Aan de achterzijde (zuiden) ligt het schoolplein dat ook weer wordt omsloten door een bomenrij en struweel. Daarachter bevindt zich het Vierbuizenmeertje. Ten slotte wordt ook de rechterzijde van het perceel (westen), net als de voorzijde, door middel van een laag gemetseld tuinmuurtje afgescheiden van de openbare ruimte. In de directe omgeving bevindt zich woningbouw uit de jaren dertig, waarvan de kenmerkende details goed behouden zijn gebleven. Het straatbeeld heeft een zekere regelmaat waarbij twee-onder-één-kapwoningen, korte en langere bouwblokken worden afgewisseld. Het straatprofiel is ruim en groen.

5 t/m 8 – De Burgemeester Amersfoordtschool in zijn omgeving.

Bouwgeschiedenis

De vergunning voor de bouw van de school is verleend in 1940. Het schoolgebouw heeft kenmerken van het zakelijk expressionisme, wat herkenbaar is aan bijvoorbeeld de baksteenarchitectuur, de toepassing van afwijkende vormen zoals trapeziumvormen bij de ingangspartij, grote dakoverstekken, hellende daken, horizontale lijnen, strakke strengpersstenen in opvallende kleuren (geel) en de toepassing van verdiepte en schuine voeg voor een mooie schaduwwerking. In 1941 werd het schoolgebouw gevorderd door de Duitse Strijdkrachten en op 31 juli 1944 werd het schoolgebouw weer vrijgegeven. In 1948 zijn in de voormalige rijwielparkplaats twee klaslokalen gerealiseerd. In 1950 is het schoolgebouw aan de rechterzijde uitgebreid met nog twee klaslokalen waardoor een T-vormige plattegrond is ontstaan. Uit een brief van de gemeente Haarlemmermeer, datum 14 februari 1950, blijkt dat bij de bouw van de school al rekening is gehouden met een toekomstige uitbreiding met twee leslokalen. De fundering werd toen reeds uitgevoerd. Er werd destijds gerekend op een ligging van de leslokalen op het noordwesten. Volgens toenmalige inzichten moesten de

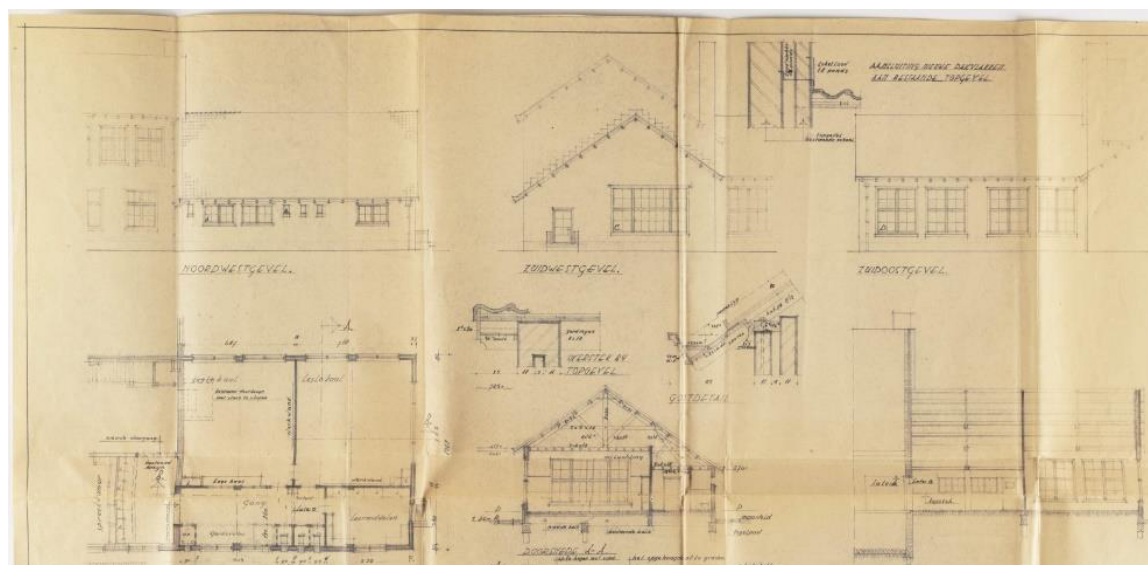
Roerdompstraat 10, 1171 HC Badhoevedorp

leslokalen echter zo goed mogelijk georiënteerd zijn op zuiderlicht. De gang en garderobe werden daarom langs de voorgevel gelegd met de leslokalen daarachter. Daartoe werd de leermiddelenkamer verwijderd en werd een nieuwe leermiddelkamer in de uitbreiding gerealiseerd.

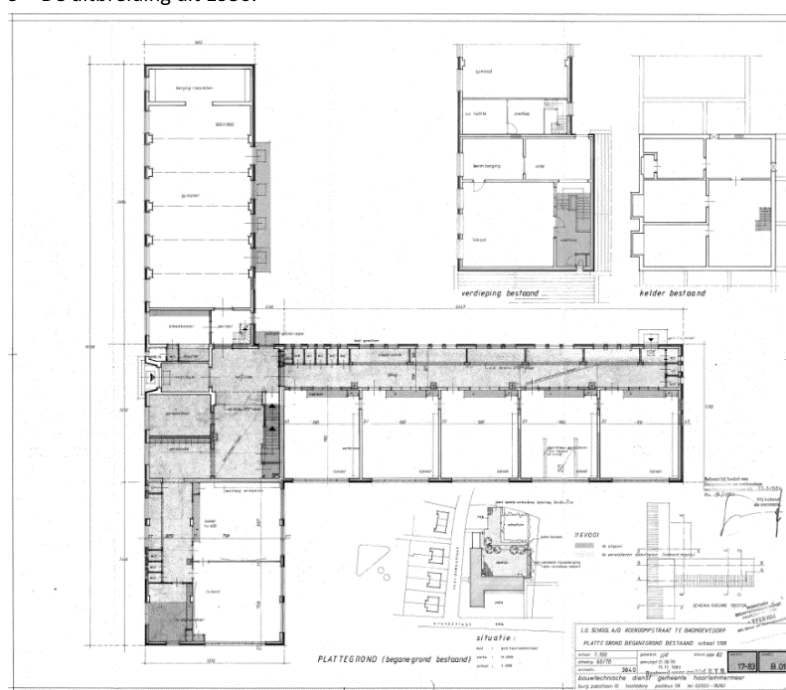
In 1958 is een hekwerk rondom de speelplaats gerealiseerd. Omstreeks 1984 is aan de achterzijde in de oksel een plat afgedekte aanbouw gerealiseerd. Tevens is in 1984 de doorgang van de hal naar de gymzaal dichtgezet en omgeleid via de nieuwe aanbouw. Ook in de scheidingswand tussen vestibule en spreekkamer is een doorbraak gemaakt en een gedeelte van de hal is ingericht als gemeenschappelijke ruimte/handvaardigheidslokaal. In de noordoostgevel is een deurkozijn geplaatst. In 2001 is in de voorgevel ter plaatse van het bouwdeel uit 1950 een deurkozijn (nooduitgang) aangebracht.

In 2005 en 2014 is het schoolgebouw gerenoveerd en voorzien van moderne faciliteiten. Ook zijn toen alle kozijnen vervangen door aluminium kozijnen. Oorspronkelijk waren de kozijnen van hout met stalen ramen erin.

Deze redengevende omschrijving richt zich op het oorspronkelijke complex, de plat afgedekte aanbouw uit 1984 wordt buiten beschouwing gelaten.

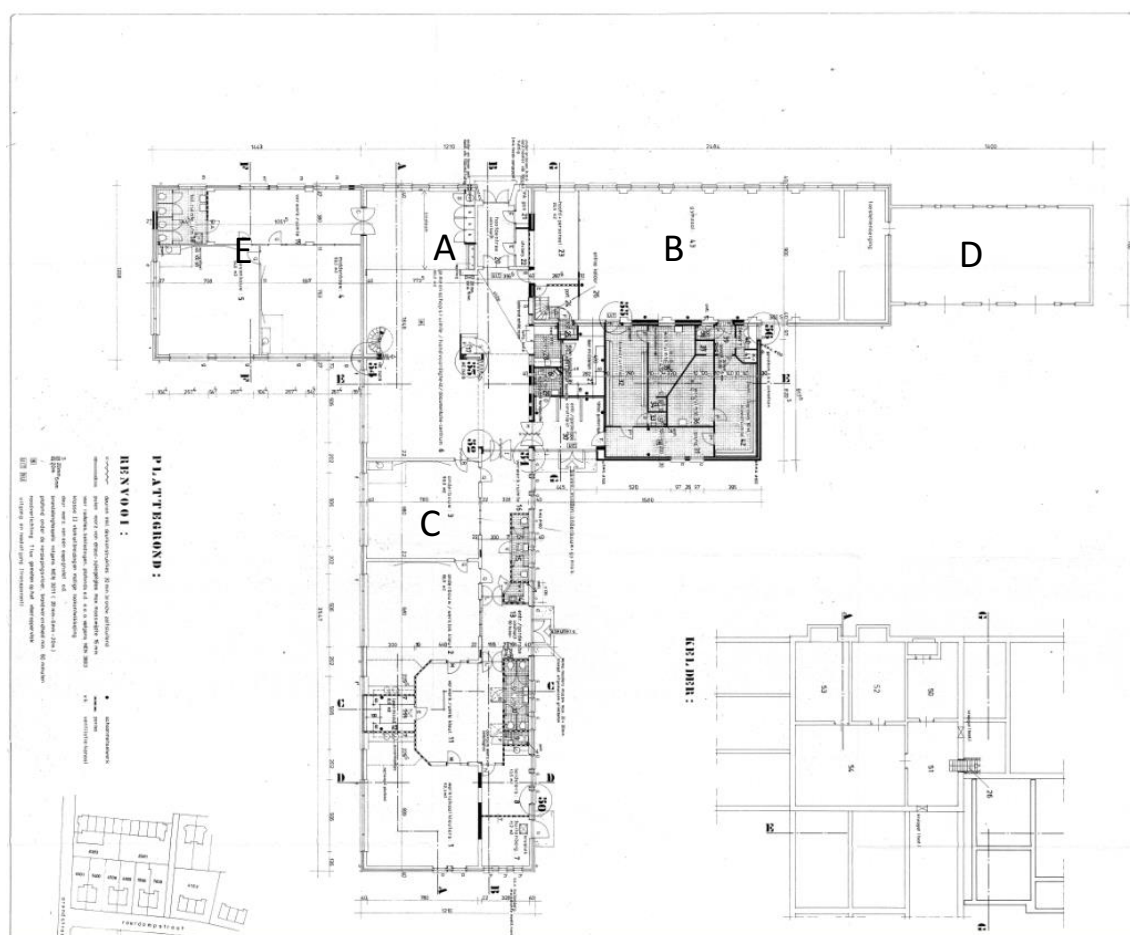
9 – De uitbreiding uit 1950.

10 – Plattegrond van bestaande situatie. Datum 1983.

The architectural drawings for the 'Huis van de Maatschappij' in Rotterdam are presented in a vertical sequence. At the top, the 'NOORD - OOSTGEVEL' (North-East Elevation) and 'ZUID - VESTGEVEL' (South-West Elevation) are shown. Below these are the 'ZUID - OOSTGEVEL' (South-East Elevation) and 'NOORD - VESTGEVEL' (North-West Elevation). The drawings illustrate a long, low building with a complex roofline featuring multiple gables and a central chimney. The facade is characterized by large windows and a series of small, circular openings. The elevations are accompanied by dimension lines and scale bars. To the right of the elevations, a site plan is included, showing the building's location within a larger urban context, with labels for 'Huis van de Maatschappij' and 'Huis van de Maatschappij'.

Redengevende omschrijving Roerdompstraat 10, 1171 HC Badhoevedorp

13 – Gewijzigde plattegrond. Datum 1983. Met letters zijn de verschillende bouwdelen op de plattegrond aangegeven.

Beschrijving van het exterieur

Het schoolgebouw is van oorsprong gebouwd op een L-vormige plattegrond en in 1950 uitgebreid tot een T-vormige plattegrond en bestaat uit een centraal hoofdvolume met daarin de entreepartij (bouwdeel A), links daarvan de gymzaal (bouwdeel B) en links daarvan de voormalige rijwielbergplaats (bouwdeel D). Aan de zuidzijde van het hoofdvolume bevindt zich de langgerichte oostvleugel (bouwdeel C) en rechts van het hoofdvolume bevindt zich de uitbreiding uit 1950 (bouwdeel E). Bouwdeel A bestaat uit twee bouwlagen, bouwdeel B uit 1,5 bouwlaag en de overige bouwdelen bestaan uit één bouwlaag. Alle bouwdelen hebben een asymmetrische zadeldak. De gevels zijn boven een trasraam van een donkere strengperssteen opgetrokken in een geelbruine gekamde strengpers baksteen in klezorenverband. De lintvoegen bestaan uit een verdiept liggende schuine voeg en de stootvoegen zijn platvol. Het dak is bedekt met zwarte Opnieuw Verbeterde Hollandse dakpannen. De kozijnen zijn allemaal vervangen door aluminium kozijnen in een lichtgrijze kleurstelling en de onderdorpels zijn allemaal van beton. Alle gevels worden afgesloten door het dakoverstek met houten gootklossen en een geprofileerde houten bakgoot.

14 t/m 16 – Voorgevel bouwdeel A met een detailfoto van de entreepartij en een raamkozijn.

Voorgevel bouwdeel A (noord)

De hoofdingang bevindt zich in de linkerhoek van bouwdeel A en is gelegen in een portiek. De portiek is bereikbaar via twee traptreden van beton en loopt taps toe. De portiek wordt aan de bovenzijde afgesloten door een spaarboog met twee betonnen aanzetstenen die trapeziumvormig toelopen, deze twee betonnen stenen bevinden zich ook aan de onderzijde. Boven de spaarboog is getand metselwerk aangebracht. De hoofdingang bestaat uit twee openslaande getoogde deuren uitgevoerd in hout en met een zesruits roedenverdeling boven een houten paneel. Het deurkozijn is ook getoogd en heeft betonnen neuten. Rechts van de hoofdingang bevinden zich twee twaalfruits kruisramen. Boven de hoofdingang bevindt zich een zestienruits kruisraam en rechts daarvan bevinden zich drie twaalfruits kruisramen.

17 t/m 19: Met de klok mee: voorgevel bouwdeel B, D en E.

Voorgevel bouwdeel B (noord)

De gevel van bouwdeel B (de gymzaal) is op de begane grondvloer grotendeels gesloten en heeft geheel links een vierruits raamkozijn en geheel rechts een twaalruits kruisraam. Op de verdieping bevinden zich zes raamkozijnen met middenstijl en vierruits roedenverdeling.

Voorgevel bouwdeel D (noord)

De voorgevel van bouwdeel D (de voormalige rijwielbergplaats) wordt geleed door vijf vierruits raamkozijnen.

Voorgevel bouwdeel E (noord)

De voorgevel van bouwdeel E (uitbreiding uit de jaren vijftig) wordt van links naar rechts geleed door: twee raamkozijnen met middenstijl en vierruits roedenverdeling, een aluminium deurkozijn met vlakke deur, een vierruits raamkozijn en een raamkozijn met middelstijl en vierruits roedenverdeling.

20 en 21 – De linkerzijgevel van bouwdeel B, C en D.

Linkerzijgevel bouwdeel B en D (oost)

In de linkerzijgevel van bouwdeel D bevindt zich één aluminium deurkozijn met daarin een vlakke deur. In de linkerzijgevel van bouwdeel B bevinden zich op de verdieping twee ronde negenuits raamkozijnen met aan de bovenzijde een rollaag en aan de onderzijde een betonnen sluitsteen met aan weerszijde getrappt metselwerk.

Linkerzijgevel bouwdeel C (oost)

De linkerzijgevel van bouwdeel C wordt van links naar rechts geleed door: een deur met zijlicht, drie raamkozijnen tot aan het maaiveld met een lage borstwering en een bovenlicht, drie raamkozijnen, twee openslaande deuren met zijlichten, drie raamkozijnen en drie raamkozijnen tot aan het maaiveld met een lage borstwering en een bovenlicht. In 1984 is de raamindeling volledig gewijzigd, tot die tijd waren de ramen voorzien van roeden. Geheel rechts grijpt de aanbouw uit 1984 aan op de gevel.

22 t/m 24 – De achtergevel van de bouwdeel B en D.

25 en 26 – De achtergevel van bouwdeel C en bouwdeel E.

Achtergevel bouwdeel A (zuid)

De achtergevel van bouwdeel A is grotendeels opgenomen in bouwdeel C en wordt aan het zicht onttrokken door de plat afgedekte aanbouw in de oksel van het pand. Tegen de achtergevel van bouwdeel A staat de gemetselde schoorsteen. De schoorsteen wordt afgedekt door een betonnen afdekplaat. In het achterdakvlak van het hoofdvolume zijn twee dakramen geplaatst.

Achtergevel bouwdeel B (zuid)

De achtergevel van bouwdeel B wordt gedeeltelijk aan het zicht onttrokken door de aanbouw uit 1984. Rechts daarvan bevindt zich een verdiepingshoge pui. Ter plaatse van de begane grond bestaat de pui uit een T-venster met lage borstwering en bovenlicht. Boven het tussenkalf een groot enkelvoudige bovenlicht. Rechts daarvan bevindt zich ter plaatse van de verdieping een zesruits raamkozijn. Links in de gevel bevinden zich boven de plat afgedekte aanbouw twee tweedelige raamkozijnen.

Achtergevel bouwdeel D (zuid)

De achtergevel van bouwdeel D is symmetrisch ingedeeld met in het midden een vlakke paneeldeur met aan weerszijden een getoogd venster met daarin zes vierruits raamkozijnen. Boven het kozijn is een spaarboog aangebracht met betonnen aanzetstenen. Daarnaast is een vierruits raamkozijn aangebracht.

Achtergevel bouwdeel C (zuid)

De achtergevel van bouwdeel C wordt geleed door twee niet-originele langwerpige raamkozijnen met daarnaast drie rechthoekige raamkozijnen. In de topgevel bevindt zich een rond negenruits raamkozijn met aan de bovenzijde een rollaag en aan de onderzijde een betonnen sluitsteen met aan weerszijde getrap met selwerk.

Achtergevel bouwdeel E (zuid)

De achtergevel van bouwdeel E wordt geleed door vier grote vierruits raamkozijnen. Tot 1984 waren de raamkozijnen voorzien van een roedenverdeling.

27 en 28 – De rechterzijgevel van bouwdeel C en de rechterzijgevel van bouwdeel E.

Rechterzijgevel bouwdeel C (west)

De rechterzijgevel van bouwdeel C wordt geleed door uit vijf grote zesruits raamkozijnen. Tot 1984 waren de raamkozijnen voorzien van een roedenverdeling.

Rechterzijgevel bouwdeel E (west)

In de rechterzijgevel van bouwdeel E bevindt zich één groot zesruits raamkozijn. Links daarvan bevindt zich een bouwspoor van een deurkozijn die toegang bood tot de twee leslokalen in de uitbreiding uit 1950.

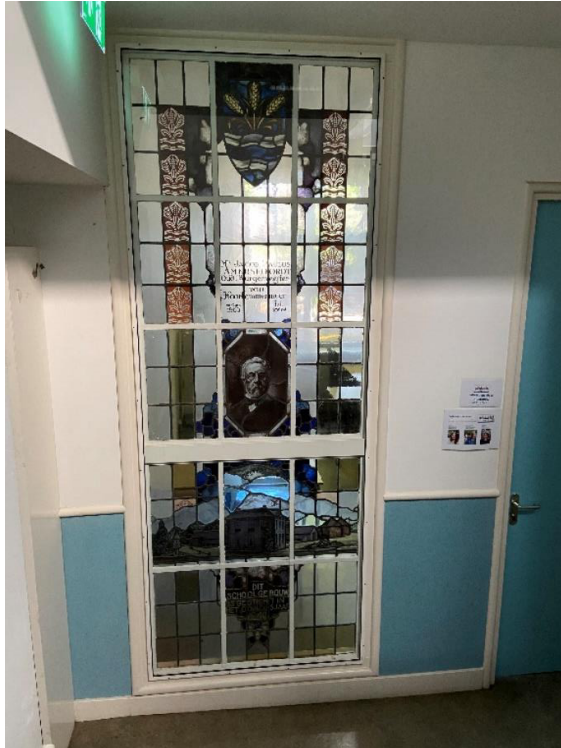
Beschrijving van het interieur

De oorspronkelijke structuur van het interieur is deels gewijzigd. Achter de hoofdingang in bouwdeel A bevindt zich de vestibule en de centrale hal met vide. In de vide is de houten kapconstructie zichtbaar. Rechts van de vestibule bevond zich het kantoor van de directeur met glas-in-lood-raam, dit is nu de personeelskamer. Daarachter bevindt zich de trapopgang naar de eerste verdieping van bouwdeel A, waar zich twee leslokalen bevinden. Via het trapportaal was een toegang tot de gymzaal in bouwdeel B, deze toegang is echter in 1984 dichtgezet en verlegd naar de aanbouw. Links van de hoofdingang bevond zich een spreekkamer en garderobe. Deze zijn in 1984 betrokken bij de gemeenschappelijke ruimte/handvaardigheidslokaal evenals een groot deel van de centrale hal. Links daarvan bevinden zich de twee leslokalen in de uitbreiding uit 1950. Dit bouwdeel (bouwdeel E) heeft tot 1984 een eigen entree gehad in de westgevel. In 1984 is deze entree dichtgezet en zijn daarachter twee toiletten gerealiseerd. Vermoedelijk is toen ook tussen de gemeenschappelijke ruimte en de vestibule een doorbraak gemaakt en is de gemeenschappelijke ruimte voor een deel verworden tot verkeersruimte naar de twee leslokalen.

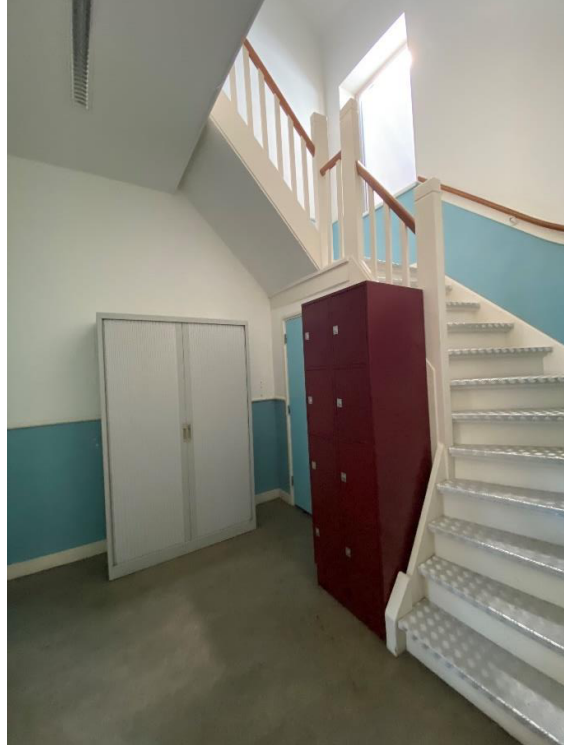
De centrale hal biedt direct toegang door de centrale gang in bouwdeel C. De gang ligt aan de oostzijde met daaraan vijf leslokalen. In de gang bevinden zich twee toiletgroepen.

De gymzaal in bouwdeel B is nog grotendeels origineel, via de toestellenberging achterin de gymzaal komt men in de voormalige rijwielberging waarin twee leslokalen zijn gerealiseerd.

De vloeren zijn bedekt met linoleum en er zijn systeemplafonds aangebracht. Alle deuren zijn vervangen door deuren met een glasinfilling. De traptreden zijn bedekt met traanplaat. In de centrale gang is de bovenste lijst van de lambrisering nog aanwezig en ook zijn de houten vierruits vensters in de centrale gang nog aanwezig. Door deze vensters heeft men zicht op de achterliggende leslokalen. Onder sommige vensters zijn nissen gemaakt voor het ophangen van de jassen. Ter plaatse van de personeelskamer bevindt zich het originele glas-in-lood-raam met daarop de afbeelding van mr. Jacob Paulus Amersfoordt, oud burgemeester van Haarlemmerleer 26 aug 1863 – 1 juli 1869. Tevens staat boerderij de Badhoeve afgebeeld en staat onderaan geschreven: 'DIT SCHOOLGEBOUW IS GESTICHT IN HET OORLOGSJAAR 1940'.

Roerdompstraat 10, 1171 HC Badhoevedorp

29 t/m 37 – Impressie van het interieur

Roerdompstraat 10, 1171 HC Badhoevedorp

Waardering

Bij de waardering zijn de criteria gebruikt zoals beschreven in de standaard voor het waarderen van bouwkunst van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Cultuurhistorische waarden

De Burgemeester Amersfoordtschool is van cultuurhistorische waarde als uitdrukking van de ontwikkelingen op het gebied van scholenbouw in Badhoevedorp en in Nederland. Het gebouw werd ontworpen vanuit de vernieuwende gedachte dat opvoeding en esthetiek met elkaar verweven moesten zijn en werd nog gedeeltelijk met traditionele materialen (baksteen, glas-in-lood en keramische dakpannen) uitgevoerd. Daarnaast is de school ontworpen met veel aandacht voor een gezonde leeromgeving. De school is ruim opgezet met speelplaats en een oriëntatie van de lokalen op het zuiden en het groen (licht, lucht en ruimte). De school heeft ook sociaal-maatschappelijke waarde als plek van samenkomst in Vogelbuurt, een jaren dertig woonwijk. Tot slot heeft de school cultuurhistorische waarde omdat hij in het eerste oorlogsjaar gebouwd is.

Stedenbouwkundige waarde

De school is van belang als onderdeel van de stedenbouwkundige hoofdstructuur van de wijk Vogelbuurt omdat hij is gelegen op de kruising van de Roerdompstraat en de Arendstraat. Hij maakt in het directe omgeving stedenbouwkundig onderdeel uit van een ensemble van de katholieke kerk aan de Adelaarstraat, het schoolplein, het Vierhuizenmeertje en de omliggende woningen.

Het schoolgebouw draagt, met zijn herkenbare architectuur en zijn ligging bij aan de herkenbaarheid en identiteit van de wijk.

Architectuurhistorische waarden

De school heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een oorspronkelijke L-vormig alzijdig schoolgebouw in stijl van het zakelijk expressionisme. Kenmerkend is het gebruik van traditionele materialen zoals baksteen, hout en keramische dakpannen. Tevens het gebruik van enkele expressieve elementen zoals de schoorsteen, de dakoverstekken en de trapeziumvormen bij de hoofdingang.

De latere aanbouw uit 1950 is afgestemd op het oorspronkelijke ontwerp van het schoolgebouw en doet daaraan weinig afbreuk.

Gaafheid en herkenbaarheid

Het exterieur van de school is, ondanks enkele wijzigingen, in grote lijnen behouden gebleven en als zodanig herkenbaar. De gangschool is in de periode 1900 – 1950 tot standaard verheven. Kenmerkend is de ligging van de leslokalen die aan de raamgroepen herkenbaar zijn in de gevel, de prominente ingangspartij, het gymnastieklokaal dat als zelfstandig element herkenbaar is en de dakvorm die een nadrukkelijke rol vervult in het beeld van het gebouw. De architectuur is kenmerkend voor scholen uit deze periode en herkenbaar behouden gebleven.

In het interieur is, ondanks de programmatische wijzigingen aan de plattegrond, de hoofdstructuur in hoofdlijnen redelijk gaaf bewaard gebleven. Ondanks de latere toevoegingen is nog een aantal waardevolle interieurelementen behouden gebleven zoals het glas-in-lood-raam in de hal en de vierruitsvensters in de centrale gang.

Zeldzaamheid

In de gemeentelijke context heeft het schoolgebouw een zekere zeldzaamheidswaarde. Het is weliswaar niet de enige school uit de jaren veertig, maar wel één van de scholen waar de kenmerkende architectuur nog relatief gaaf bewaard is gebleven en bovendien is de school nog als zodanig in gebruik. Dit maakt het gebouw van belang voor de gemeentelijke bouwgeschiedenis.

Bronnen

Literatuur

- Boersma, T. en T. Verstegen (red.), *Nederland naar school: Twee eeuwen bouwen voor veranderend onderwijs*, Rotterdam, 1996.
- Het Nieuwe Instituut, Bruin W. (Wieger)/Archief
<https://zoeken.hetnieuweinstituut.nl/images/archives/pdf/BRUX.ead.pdf>
- Jan Wies over de Haarlemmermeer historie, http://www.haarlemmermeer-geschiedenis.nl/index.cfm?/home_nw
- Masterplan Badhoevedorp, gemeente Haarlemmermeer 2008,
<https://haarlemmermeergemeente.nl/file/1521/download>

Beeldmateriaal

Afbeelding 1 - bron: Kaartviewer Steunpunt Monumenten & Archeologie

Afbeelding 2 – bron: Cyclomedia

Afbeelding 4 – bron: [http://www.haarlemmermeer-](http://www.haarlemmermeer-geschiedenis.nl/index.cfm?/zoekplaatjes_nw&toon=zoekplaatje&iid=CU-fotos-89AAC22E-1F29-0BD1-7277713B592D6694&offset=11&album=CU-album-9F5401FA-8CE0-4492-96F4642EBC03633F&alleen=&soort=standaard)

[geschiedenis.nl/index.cfm?/zoekplaatjes_nw&toon=zoekplaatje&iid=CU-fotos-89AAC22E-1F29-0BD1-7277713B592D6694&offset=11&album=CU-album-9F5401FA-8CE0-4492-96F4642EBC03633F&alleen=&soort=standaard](http://www.haarlemmermeer-geschiedenis.nl/index.cfm?/zoekplaatjes_nw&toon=zoekplaatje&iid=CU-fotos-89AAC22E-1F29-0BD1-7277713B592D6694&offset=11&album=CU-album-9F5401FA-8CE0-4492-96F4642EBC03633F&alleen=&soort=standaard)

Afbeelding 9 t/m 13 – bron: Noord-Hollands Archief 7004_957 en 7004_959

Alle overige afbeeldingen: MOOI Noord-Holland.

Colofon

opdrachtgever:	gemeente Haarlemmermeer
datum onderzoek:	10 augustus 2022
datum beschrijving:	26 augustus 2022
opgesteld door:	MOOI Noord-Holland, Renee Stroomer MA in samenwerking met drs. Dorine van Hoogstraten

Tot het hierboven omschreven monument behoort al hetgeen door bestemming of anderszins rechtens onroerend is.